

Velká bitva o příponu ová

vloženo: 11.9.2019, 11.09

Poslanci asi povolí ženám nepřechylovat jména.

Když si dnes slečna Tereza bere pana Dvořáka, může přijmout jméno Tereza Dvořák, jenom pokud by pan Dvořák byl cizinec. Druhá možnost je, když se rozhodnou, že budou žít za hranicemi.

Jinak to české zákony neumožňují. Ženy výmluvou na život v cizině zákon dost často obcházejí. Příponu -ová si prostě jen tak neodpárou. Nově už zákon nebudou muset obcházet.

Vláda projednávala minulý týden novelu zákona o matrikách. Měnily se poplatky a dál třeba praxe při osvojování.

V návrhu byla ale i možnost svobodně nepřechylovat. Vláda ji sice odmítla, ale Piráti následně podali pozměňovací „protinávrh“, aby se každá Češka mohla jmenovat Dvořák, Novák či přijmout bez přechýlení jiné jméno manžela. „Myslím si, že ženy mají právo rozhodnout se. Proto chci tuto povinnost zrušit,“ říká pirátský poslanec Ondřej Profant, který za návrhem stojí. Mimochodem, je tu ještě epizoda, která zákonu pomohla. Před pár dny se vdala mluvčí sociální demokracie Barbora Kalátová a stala se z ní Barbora Gavenda.

Tenhle sňatek dokonce i předsedu ČSSD Jana Hamáčka vedl k tomu, aby svůj původní odmítavý postoj přehodnotil a změnu podpořil. Nyní míří matriční zákon do Sněmovny. Poslanci jsou větší liberálové než ministři. Takže povinné přechylování může opravdu skončit.

Pro je hodně poslanců ANO, samozřejmě Piráti, proti naopak SPD, komunisté a lidovci. Poslanci TOP 09 a ODS zůstávají někde na pomezí. Z ankety, kterou MF DNES udělala a při níž oslovila drtivou většinu poslanců, vyplývá, že zastánců svobodného rozhodování je zhruba dvakrát více.

Do uzávěrky se pro vyjádřilo celkem 50 poslanců, zatímco odpůrců je zhruba dvakrát méně, tedy 24.

Někteří zákonodárci do uzávěrky neodpověděli. Devět z nich se vyjádřilo v tom smyslu, že problém nepovažují za důležitý, nebo prostě nevěděli, kam se přiklonit.

Pirátsství v jazyce

Ve Sněmovně zasedá koneckonců i nejméně jeden zákonodárce, který má „nepřechýlenou“ rodinu.

„Vzhledem k tomu, že moje žena a dcery jsou Birke, jsem pro benevolenci to povolovat... Jinak já musel ještě dokládat, že mám rodinu v zahraničí, to se už dnes asi nedělá,“ uvedl poslanec ČSSD a starosta Náchoda Jan Birke.

Vládní sociální demokracie zůstává rozpolcená. „Takové pirátsství na mateřském jazyce určitě nepodpořím,“ reagoval Birkeho kolega Jan Chvojka, a to asi ani neměl na mysli fakt, že to navrhla pirátská strana.

Paní Nováková i paní Novák

Konzervativní odpůrci z řad poslanců mají většinou pocit, že musí strážít češtinu, které je přechylování vlastní. „Přiliš si vážím mateřského jazyka, jazyka Seiferta, Čapka a dalších mistrů, než abych podlehl pokušení provádět nějaké populistické prostocviky,“ odpověděl Vlastimil Válek z TOP 09, který o změně

hodně pochybuje, nicméně není úplně rozhodnut.

Některé strany jsou v této otázce opravdu rozdělené. Zatímco Andrej Babiš je pro, jeho první místopředseda Jaroslav Faltýnek přesně naopak. „Koncovka -ová k češtině patří a je pro ni charakteristická. V této otázce jsem poměrně konzervativní,“ odpověděl Faltýnek.

Paní Bakala a paní Svoboda

Názory se liší i podle pohlaví. Prakticky všechny dotázané poslankyně by změnu povolily.

„Ať si každá žena rozhodne o svém příjmení svobodně. Jestli nechce být -ová, ať není,“ míní Jana Černochová z ODS.

Některé známé Češky nepřechylují už dnes. Zpěvačka a moderátorka Emma Smetana nosí nepřechýlené příjmení, protože žila ve Francii, její teta politička Kateřina Jacques byla partnerkou francouzského vysokoškolského pedagoga, i když dnes už žije s exministrem Martinem Bursíkem. Bývalá miss Michaela Maláčová se změnila na Michaelu Bakalu právě z toho důvodu, že finančník Zdeněk Bakala žil v cizině. Moderátorka Petra Svoboda nepřechyluje ani typicky české jméno.

A herečka Veronika Arichteva si vzala českého režiséra s bulharskými kořeny Bisera Arichteva.

Nevědí, o čem se hlasuje

Mnozí poslanci, které MF DNES oslovila, byli zpočátku trochu zmatení. Někteří si mysleli, že by návrh rovnou rušil přechylování. I když k tomu by samozřejmě nedošlo.

„Přechylování příjmení bych nerušil, každý jazyk je originální ve své podobě,“ zdůrazňoval například Stanislav Grospič z KSČM.

Nevěsta může být přitom podle návrhu po svatbě s panem Novákem dál Nováková, jak jsou na to Češi zvyklí.

Část poslanců, jako **Vít Kaňkovský z KDU-ČSL**, uvažovala chvíli i o tom, že by nepřechylování povolili jen u jmen „cizího původu“. Vzápětí uznali, že by se těžko ten původ určoval. A byli i tací, kteří si mysleli, že volně nepřechylovat lze už dnes.

Přechylování není podle jazykovědkyně Markéty Pravdové českým výmyslem. „Nepřechylujeme jen my, přechyluje se ve slovanských jazycích. Z neslovanských pak třeba v řečtině, islandštině, lotyštině nebo litevštině,“ vypočetla Pravdová.

Mění se poplatky

Ministerstvo vnitra se snaží novelou předefinovat pravidla. Změna v přechylování je jen jednou z několika změn v matričním zákoně.

Třeba změna příjmení u páru v registrovaném partnerství by měla být nově osvobozena od poplatku. Také lidem, kteří podstoupili změnu pohlaví v cizině, bude stačit jen jedno potvrzení.

Nově budou děti snáz přijímat i příjmení pěstounů. Pravděpodobně se usnadní i určení otcovství v případě, že otcem není manžel matky dítěte. Nebude už potřeba rozhodnutí soudu.